

Frivillige Organisasjoners Redningsfaglige Forum

Lokale ressurser – lokal trygghet

Det Kgl. Justis- og beredskapsdepartement
Pb 8005 DEP
0030 Oslo

Oslo den 2. september 2012

FRIVILLIGE ORGANISASJONERS REDNINGSFAGLIGE FORUM (FORF) SINE INNSPILL TIL NOU 2012:14 RAPPORT FRA 22. JULI KOMMISJONEN

Viser til høringsbrev av 17.8.2012 der FORF er invitert til å komme med innspill. På grunn av kort frist vil vi legge vekt på de tiltakene som er beskrevet i kommisjonens rapport spesielt der de er direkte relevante for organisering av redningstjenesten.

Kort om FORF

FORF er et forum der alle organisasjoner som utøver redningstjeneste på frivillig basis i Norge møtes. Totalt representerer FORF 9 organisasjoner som igjen har ca 500 lokal operative enheter i landet. Daglig er ressursene fra frivillige i redningstjenesten i bruk. Organisasjonene representerer et bredt register av redningsressurser enten der på sjø, land eller i luften. Frivillige ressurser er anerkjent som bærebjelken i den norske redningstjenesten og har som sitt hovedoppdrag å bistå i søk etter savnet person og situasjoner som krever redningsinnsats under alle terrengmessige og værmessige forhold i Norge.

Deltakelse 22.7

Ressurser fra Norsk Folkehjelp, Røde Kors og Norske Redningshunder var i innsats den 22. juli i ulike operative roller.

1. Svak organisering av den norske redningstjenesten

FORF støtter kommisjonens syn på at man bør vurdere en egen lov om redningstjeneste. Det er et stort problem at ingen har et ansvar for å sikre at det skjer et optimalt samvirke i redningstjenesten i Norge. Tjenesten har en komplisert organisering som fører til mange gråsoner og uhensiktsmessig organisering. Det er politiet som har den operative nøkkelrollen i redningstjenesten på land i Norge og som skal ivareta koordinerende ledelse på stedet. Vår erfaring er at dette ofte fungerer godt, men det er verken øvelser, prosedyrer eller daglige rutiner som sikrer at det samvirke som skal skje på skadested er optimalt. Vår daglige erfaring er at det er stor variasjon fra politidistrikt til politidistrikt i hvordan man utøver redningstjeneste og vi har ingen felles nasjonal beste praksis nedfelt i felles prosedyrer som forplikter alle aktører.

Frivillige Organisasjoners Redningsfaglige Forum

Lokale ressurser – lokal trygghet

2. Nødkommunikasjon

Kommisjonen peker på store utfordringer knyttet til nødkommunikasjon. For frivillige ressurser som daglig rykker ut på redningsaksjoner vil vi bare understreke at nytt digitalt nødnett vil åpne for nye mulighet for bedre kommunikasjon, men akkurat i dag er det ikke avklart om for eksempel andre aktører enn brann, politi og helse skal få tilgang til nødnett parallelt med at dette bygges ut i landet. Dette betyr at man undergraver samvirkeprinsippet i redningstjenesten da ikke alle aktører har mulighet til å snakke sammen. Våre ressurser i fremmøte på Utøya hadde verken utstyr eller rutiner for kommunikasjon direkte med politiet. Dette kan i verste fall ha en sikkerhetsmessig side og en uheldig side i forhold til effektiv bruk av alle ressurser.

For å utnytte den ressurs som de frivillige i redningstjenesten er så er det en betingelse at vi blir fullverdige brukere av nødnett i samme takt som nødetatene.

3. Planverk og øvelser

I POB Per Olav Torkildsen masteroppgave «savnet og ettersøkt» går han gjennom 17 politidistrikt sin håndtering av søk etter savnet person i 2006. Han finner i sitt materiale at det kun er ett av politidistriktene som rutinemessig benytter seg av planverk ved redningsaksjoner. Dette funnet er konsistent med vår daglige erfaring og de funnene som kommisjonen har gjort. Det er viktig for FORF å få frem at dette er en felles utfordring for hele redningstjenesten som må få konsekvenser for alle aktører. Det er ikke nok at hver enkelt etat har sitt planverk i orden, forutsetning for å lykkes er at planverket er felles, kjent og øvet.

4. Varsling ved katastrofe

FORF sin erfaring er at varsling av forsterkningsressurser har sviktet ved alle større hendelser i Norge. Varslingen kommer for sent. Skal man utnytte de ressursene som ligger hos frivillige, forsvar og sivilforsvar så må varsling skje i løpet av de første minuttene ved en større hendelse. Vi har etter 22.7 i flere fora tatt opp at det mangler en felles forståelse av omfattende varsling ved katastrofe, i dette ligger det også at man bør ha klare forhåndsplanlagte tiltak som trer i kraft når varsling ikke skjer eller kommunikasjon bryter sammen.

5. Helseberedskap

Det er store utfordringer i helsetjenesten sin forståelse av sin beredskapsrolle. Mange steder i landet har man ikke tatt innover seg at det er organisasjoner som Røde Kors og Norsk Folkehjelp som er de viktigste forsterkningsressursene prehospitalt i det daglige. Fravær av avklaringer og avtaleverk har bidratt til at denne forsterkningsressursen er svekket. Det er behov for å klargjøre ansvar og roller i grensefeltet frivillighet, helsetjeneste og redningstjeneste.

Frivillige Organisasjoners Redningsfaglige Forum

Lokale ressurser – lokal trygghet

Oppsummert

1. FORF mener at Gjørsv-kommisjonen har gjort et grundig arbeid og pekt på viktige forbedringer i redningstjenesten. Fokuset på politiet sin utøvelse er naturlig, men det er viktig at man ser på redningstjenesten som en helhet. Den kritikken som fremkommer er relevant for hele redningstjenesten.
2. Et sterkere engasjement fra Justisdepartementet til forenkling, tydeliggjøring av krav og ansvar og ikke minst nødvendig faglig og materiellmessig utvikling er kritisk.
3. Justis og beredskapsdepartementet bør som et strakstiltak gi hovedredningssentralen oppgaver knyttet til felles prosedyrer på tvers av etater og organisasjoner og et tydeligere ansvar for å kvalitetssikre av varsling og gjennomføring ved redningsaksjoner.
4. FORF vil understreke at det er de lokale ressursene i redningstjenesten som er kritisk viktig for at vi skal mestre de utfordringene vi har. Det er viktig at man etter 22.7 får en forbedring av den totale redningstjenesten i Norge.

FORF vil bidra i prosessene fremover med innspill som kan styrke en godt skodd lokalt forankret redningstjeneste i Norge.

Med vennlig hilsen

Styret i FORF

Odd Kulø, leder

Ole Gladsø

Siv Hilde Berg

Bent Asphaug

Jon Halvorsen